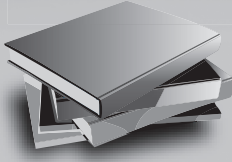

การจัดทำสภบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

มยุรี พ่วงพุดพันธ์, อัญญาตา ตัดดวงดี, ดาเรศ อรรคกิจจิตร,
เบญจกักร์ จาตุรนต์รัศมี, นกมล แก้วบสสพชา

หน้า

ในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ครบ 60 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2549 และทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ยิ่งความปลื้มปิติโสมนัสมาสู่ประชาชนชาวไทยทั้งชาติ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม ที่ทรงอุทิศพระวรกาย เพื่อประโยชน์สุขแก่พสกนิกรทุกหมู่เหล่า กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงสนับสนุนให้สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ ดำเนินการจัดทำ “สภบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช” เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสมหามงคลนี้

สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สท.) ในฐานะเป็นศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ร่วมมือกับศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาต่างๆ ในระบบสารนิเทศทางวิชาการแห่งชาติ รวมถึงหน่วยงานในศูนย์ประสานงานฯ และ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลต่างๆ ในเครือข่าย จัดทำเป็นสภบรรณานุกรมเผยแพร่ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ พระอัจฉริยภาพ และพระปรีชาสามารถด้านต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตั้งแต่ที่ทรงครองราชย์จนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ :

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ พระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระองค์ เนื่องในวโรกาสมหามงคล โดยรวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดทำเป็นสภบรรณานุกรมเผยแพร่ในรูปสิ่งพิมพ์ ซีดีรอม และเว็บไซต์ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า อ้างอิง สำหรับ นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่สนใจ

หน่วยงานร่วมดำเนินการ :

คณะทำงานจัดทำสภบรรณานุกรม ประกอบด้วยบุคลากรจาก 7 หน่วยงาน ภายในสังกัดกระทรวงดังนี้

กระทรวง	หน่วยงาน
1. ก.ศึกษาธิการ	1.1 สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และข่ายงานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1.2 สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะศูนย์ประสานงานสารสนเทศ สาขาเกษตรศาสตร์ 1.3 สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในฐานะข่ายงานในศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. ก.วัฒนธรรม	สำนักหอสมุดแห่งชาติ ในฐานะศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขามนุษยศาสตร์
3. ก.การคลัง	หอสมุดและจดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย ในฐานะศูนย์ประสานงานสารสนเทศ สาขาเศรษฐศาสตร์
4. ก.วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.1 สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ ในฐานะศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4.2 ศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ในฐานะข่ายงานในศูนย์ประสานงานสารสนเทศ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ระยะเวลาดำเนินงาน ระหว่างเดือน มีนาคม - สิงหาคม 2549

วิธีการและผลการดำเนินการ

เนื่องจากการดำเนินงานจัดทำสหบรรณานุกรม มีเงื่อนไขหลายประการ ได้แก่ การทำงานร่วมกันหลายหน่วยงาน ข้อมูลมีจำนวนมาก มีระยะเวลาที่จำกัด และลักษณะงานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการจัดทำและตรวจสอบเพื่อให้เกิดความถูกต้องสูง ด้วยเงื่อนไขต่างๆ เหล่านี้ สท. จำเป็นจะต้องวางแผนการทำงานที่รัดกุม มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้งานสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

สท. เริ่มต้นโครงการจากการประเมินความเป็นไปได้ (feasibility) โดยเริ่มจากการหารือร่วมกันภายในเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด จากนั้นได้ประสานงานไปที่เลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการและประสานงานระบบสารนิเทศทางวิชาการแห่งชาติ (ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ) และศูนย์ประสานงานสารสนเทศสาขาต่างๆ หลายหน่วยงาน ตอรับการร่วมจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ 60 ปี ในโอกาสนี้ได้รับความเอื้อเฟื้อจากนางสาวศรีนิตย์ บุญทอง ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ จากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริรับเป็นที่ปรึกษาโครงการฯ และนางอนงค์ สวรรค์วัฒนกุล บรรณารักษ์ ระดับ 8 ว ห้องสมุดเฉพาะ สำนักราชเลขาธิการให้คำแนะนำข้อมูลทั่วไปอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในบางขั้นตอน จากนั้นได้จัดทำคำสั่งเพื่อแต่งตั้งคณะทำงาน¹ และประชุมคณะทำงานฯ โดยมีสาระสำคัญหลักๆ จากการประชุมที่น่าสนใจ ดังนี้

- การจัดทำแผนปฏิบัติงานจัดทำสหบรรณานุกรม ดังนี้

¹ คำสั่ง วศ. ที่ 127/2549 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อจัดทำ “สหบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช”

กิจกรรม	เดือน												ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
1. ประสานงานความร่วมมือจากห้องสมุดต่าง ๆ เพื่อจัดทำสหบรรณานุกรม 1						↔							ฝ่ายเลขานุการ	
2. เชิญประชุมหน่วยงานในการทำกิจกรรมร่วมกัน						←	→						ฝ่ายเลขานุการ	
3. ส่งข้อมูลบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ให้สำนักหอสมุด 1						↔							หน่วยงานที่เข้าร่วม	
4. พี่กอบรมการฟาสระสังเขป						↔							จุฬา 1 / หน่วยงานที่เข้าร่วม	ครึ่งวัน (11 เม.ย. 49)
5. รวบรวมข้อมูลผลงานจากทุกหน่วยงาน ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของข้อมูล						↔							คณะทำงาน สท.	
6. ประชุมหน่วยงานเพื่อแบ่งงาน						↔							หน่วยงานที่เข้าร่วม	20 เม.ย. 49
7. ส่งข้อมูลบรรณานุกรม สารสังเขป สแกนหน้าปกให้สำนักหอสมุด 1								↔					หน่วยงานที่เข้าร่วม	
8. รวบรวมเรียบเรียงข้อมูลจากข้อ 7									↔				คณะทำงาน สท.	15 มิ.ย. 49
9. จัดทำต้นฉบับเพื่อส่งโรงพิมพ์										↔			คณะทำงาน สท.	
10. รับผิดชอบเอกสาร											↔		คณะทำงาน สท.	3 ส.ค. 49

ภาพที่ 1 แสดงแผนปฏิบัติงานจัดทำสหบรรณานุกรม

- รูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลกำหนดให้มี 3 ลักษณะคือ จัดทำในรูปสิ่งพิมพ์ จำนวน 2,000 เล่ม ซีดีรอม จำนวน 1,000 แผ่น และ จัดทำเว็บไซต์
- รูปแบบการจัดทำตัวเล่ม การคัดเลือกภาพ การจัดเรียงภาพ การทำดัชนีเรื่อง ชนิดกระดาษ รูปแบบซีดีรอม และเว็บไซต์
- รูปแบบการลงรายการสิ่งพิมพ์
กำหนดให้มีรายชื่อสิ่งพิมพ์ ข้อมูลบรรณานุกรมตามมาตรฐานการลงรายการสารสังเขป¹ ภาพปกประกอบ การจัดทำดัชนีเรื่อง และระบุหน่วยงานที่มีสิ่งพิมพ์แต่ละรายการ เพื่ออำนวยความสะดวกการเข้าถึงข้อมูลของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนที่สนใจทั่วไป

¹ คณะทำงานฯ และเจ้าหน้าที่ผ่านการอบรมการจัดทำสารสังเขป ซึ่งจัดโดยสำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาการศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2549

ภาพที่ 3 ผลการค้นข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์

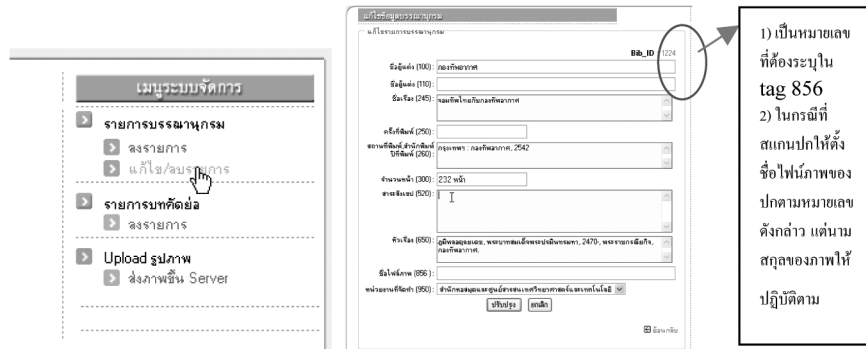
- การกำหนดเนื้อหาสาระ สิ่งพิมพ์ที่ครอบคลุม และแหล่งข้อมูล ที่ประชุมมีมติให้ครอบคลุมสิ่งพิมพ์ที่เป็นหนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสารฉบับพิเศษ จุลสาร ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๙ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๗๗๔ รายการ จากแหล่งข้อมูลทั้งสิ้น ๖๔ แห่ง
- การกำหนดดรชนีคำค้น มีการให้หัวเรื่องตามหลักการทางบรรณารักษศาสตร์ เพื่อให้ผู้ใช้สืบค้นเรื่องที่ต้องการจากคำที่กำหนดเป็นหัวเรื่องได้ นอกเหนือจากการสืบค้นจากชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง หรือหน่วยงานที่จัดทำหนังสือ นอกจากนี้ในส่วนของสหบรรณานุกรมที่จัดทำในรูปสิ่งพิมพ์ ยังได้ทำดรชนีเรื่อง โดยได้นำเนื้อหาสาระของสิ่งพิมพ์แต่ละรายการมาวิเคราะห์และกำหนดคำค้น และนำคำเหล่านี้มาจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร พร้อมทั้งลำดับเลขที่อ้างอิงตรงกับบรรณานุกรม เพื่อเป็นดรชนีเรื่องสำหรับการสืบค้น

ดรชนีเรื่อง

คำสำคัญ	เลขที่อ้างอิง
กฤษฎีกา	722
กฎหมาย	95, 115, 126, 236, 241, 317, 472, 537, 658, 730
กรมทางหลวง	26
กรมยุทธการทหารเรือ	486
กรมวิชาการเกษตร	564
กรมส่งเสริมสหกรณ์	60

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการกำหนดดรชนีเรื่อง

- การกำหนดให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นการทำงานร่วมกันหลายหน่วยงาน ด้วยระยะเวลาที่จำกัด การเดินทางที่ไม่สะดวกอันเนื่องมาจากปัญหาจราจรต่างๆ ดังนั้นสำนักหอสมุดฯ จึงออกแบบเว็บไซต์ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานสามารถบันทึกข้อมูลเข้าฐานข้อมูลโดยตรง ด้วยรหัสผ่านของแต่ละหน่วยงานที่สำนักหอสมุดฯ จัดสรรให้

ภาพที่ 5 แสดงการบันทึกข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ของแต่ละหน่วยงาน

สรุป

บุคลากรภาครัฐและเอกชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชน สามารถศึกษาค้นคว้าพระราชกรณียกิจต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว สมบูรณ์ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้ “สหบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช” หากหน่วยงาน / องค์กรใดสนใจสามารถแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือราชการเพื่อขอรับสิ่งพิมพ์ หรือ ซีดีรอมได้ที่สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บทส่งท้าย

การจัดทำสหบรรณานุกรมสามารถสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นอย่างดี ความสำเร็จที่เกิดขึ้นนอกจากจะเกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของคณะทำงานจัดทำสหบรรณานุกรมในการดำเนินงานต่างๆ ด้วยความอุตสาหะแล้ว ยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ กองข่าว กองการในพระองค์ และห้องสมุดเฉพาะสำนักราชเลขาธิการ นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณบางส่วนเพื่อใช้ในการดำเนินงานจากสภาสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ในนามของคณะผู้จัดทำใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ “สหบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช” ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

- หมายเหตุ :
1. เว็บไซต์ <http://siweb.dss.go.th/60>
  2. หน่วยงาน / องค์การที่สนใจ โปรดแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือราชการ โดยมีรูปแบบ ดังนี้

ระบุที่อยู่หน่วยงาน

ระบุ ว/ด/ป

เรื่อง ขอภินันท์นทานการสหบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เรียน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
โปรดระบุความประสงค์ .....

ลงชื่อผู้ประสงค์ขอรับหนังสือ